

СОБІВАРТІСТЬ НАДАНИХ ПОСЛУГ ПІДПРИЄМСТВАМИ САНАТОРНО-КУРОРТНОГО КОМПЛЕКСУ

*Височан О.С., к.е.н., доц., доцент кафедри обліку та аналізу,
Дармиць І.П., студент,
Національний університет «Львівська політехніка», м. Львів, Україна*

Сучасний ринок лікувально-оздоровчого туризму характеризується тенденцією до зростання та необхідністю насичення новими, перспективними суб'єктами санаторно-курортного комплексу для задоволення потреб населення у лікувально-оздоровчих послугах, оновлення застарілого санаторного фонду, підвищення параметрів фінансово-господарської діяльності підприємств (збільшення прибутку, забезпечення стійкої рентабельності). Такий ріст можливий лише за умови належної організації обліку та контролю виникнення, визнання, розподілу та списання витрат.

Особливістю діяльності зазначених підприємств є використання великих обсягів природних ресурсів, що впливає на специфіку структури їх витрат. У цьому сенсі діяльність підприємств санаторно-курортного комплексу має певні відмінності від інших суб'єктів ринкових відносин. Особливо це стосується удосконалення методів управління витратами і доходами, оскільки результати роботи таких підприємств та їх конкурентоздатність залежать не тільки від якості санаторно-курортних послуг, а й від обсягів понесених ними витрат і отриманих доходів [1].

Одним із базових узагальнюючих показників фінансово-господарської діяльності санаторно-курортних установ є собівартість наданих послуг, який характеризує ефективність використання підприємством наявних матеріальних, трудових і фінансових ресурсів.

У санаторно-курортному комплексі показник собівартості – те, чого варта лікувально-оздоровча послуга, яка надається безпосередньо хворому або відпочивальнику [2]. Рівень собівартості послуг санаторно-курортної установи визначається організацією в ній лікувально-оздоровчого процесу, методами та способами діагностики, якістю лікування та оздоровлення, що застосовуються, їх якістю, ступенем використання наявних матеріальних, трудових та фінансових ресурсів та іншими чинниками [3].

На погляд фахівців, калькулювання собівартості – це науково обґрунтована система економічних розрахунків, яка охоплює номенклатуру калькуляційних статей витрат, об'єкти калькулювання, методику відношення прямих витрат на окремі об'єкти калькулювання, методику розподілу непрямих витрат на об'єкти калькулювання, методику розрахунку сукупної собівартості послуг, методику розрахунку нормативної, планової і фактичної собівартості конкретної послуги, заповнення калькуляційного листа і звітності, використання інформації із собівартості

в процесі управління, тому під час здійснення контрольних процедур необхідно перевіряти означені складові [4].

Калькулювання собівартості послуг санаторно-курортних установ – це обчислення фактичної собівартості як окремих лікувально-оздоровчих послуг, так і їх сукупності загалом.

Об'єктом калькулювання є путівка (курсівка) як документ, який гарантує його власнику отримання послуг належного обсягу та якості у пансіонатах, санаторіях та інших санаторно-курортних закладах. Калькуляційна одиниця – ліжко-день, тобто день перебування відпочивальника в пансіонаті (санаторії). Основними статтями витрат при цьому є: продукти харчування, проживання та господарські витрати (опалення, електро- та водопостачання, каналізація), медичні та лікувальні послуги, заробітна плата працівників санаторно-курортної установи з обов'язковими нарахуваннями, витрати на утримання приміщень і території. До диференційованої вартості путівок (курсівок) внесено вартість комплексу послуг, який надається оздоровчим закладом, однак не враховуються особисті додаткові затрати кожного відпочиваючого, навіть якщо вони задовольняються даним суб'єктом господарювання. У такому випадку формується додатковий продукт з окремою калькуляцією.

Управлінський характер обліку витрат в діяльності санаторно-курортних установ виявляється в тісному взаємозв'язку їх величини з важливою задачею оптимізації вартості путівки та собівартості наданих лікувальних послуг. Зростання конкуренції на ринку оздоровчо-рекреаційних послуг зумовлює виключно важливість питань, пов'язаних із визнанням і калькуляцією цих витрат.

Значну увагу слід приділити визначенню і безумовному дотриманню гарантованого базового мінімуму лікувальних послуг, клініко-діагностичних обстежень, побутово-культурного обслуговування хворих і відпочиваючих з урахуванням необхідності проведення курортного відпочинку, реабілітації або ж тривалого санаторного лікування [3].

Таким чином, питання обліку витрат на надання санаторно-курортних послуг є основним в обліку спеціалізованих підприємств, які їх надають. Це пов'язано передусім з важливим його значенням для вирішення проблем управління та забезпечення доступності послуг для всіх верств населення.

Список літератури:

1. Гавришків І.Р. Облік та контроль доходів і витрат діяльності підприємств санаторно-курортного комплексу : автореф. дис... канд. екон. наук: 08.00.09 / Ірина Романівна Гавришків ; Державна академія статистики, обліку та аудиту Держкомстату України. – К., 2008. – 21 с.

2. Чабанюк О.М. Курорти в Україні: проблеми ціноутворення / О.М. Чабанюк, А.А. Гела // Український бальнеологічний журнал. – 2000. – № 1(2). – С. 89-90.

3. Чабанюк О.М. Облік і контроль витрат, калькулювання собівартості послуг: проблеми та напрями їх вирішення / О.М. Чабанюк // Науковий вісник НЛТУ України. – 2010. – № 20.13. – С. 268-274.

4. Куцик П.О. Сутність поняття «калькулювання» в теорії бухгалтерського обліку / П.О. Куцик // Облік, аналіз і контроль в системі управління підприємством: теорія і практика : матеріали III Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Луцьк, 19-21 червня 2009 р.). – Луцьк : РВВ Луцького НТУ, 2009.